

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Præmittuntur aliqua de his causis. paragr. 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

CAPUT VI.

Quis possit dispensare ad petendum debitum, si quando conjugibus superveniat dicta Affinitas ex copula illicita?

1. **Q**uomodo oriatur hoc impedimentum diximus supra, a hic, quisnam illud dispensare potest, erit breviter dicendum.

Potest Primò, Episcopus respectu suarum ovium, etiam si aditus facilis sit ad Summum Pontificem, nullaque urgeat peculiaris necessitas, idque saltem ex consuetudine jam legitime introducta, ut habet Pontius, b aliique, quidquid neget Hurtadus. c Ejus Vicarius non potest, nisi ipsi specialiter ab Episcopo ejusmodi potestas concedatur, quia est regula generalis apud Merollam, d aliosque ab ipso citatos, Vicarium ex generali commissione Vicariatus, non posse ea, quæ sunt voluntariæ Jurisdictionis, sed solum, quæ sunt Jurisdictionis necessariæ; at dispensare, est actus Jurisdictionis voluntariæ, ut omnes apud eundem docent.

2. Potest, Secundò, Commissarius Bullæ Cruc. sic enim habet Bulla:

Item Commissario datur facultas dispensandi in simili Affinitatis impedimento super debiti exactione in eodem foro conscientie tantum.

3. An pro hac dispensatione, danda sit elemosyna, dictum est C. præcedente num. 15.

4. Rodriquez, e & Villalobos extendunt hanc facultatem Commissarii, ut possit dispensare ad petendum debitum cum conjugee, cui id interdicitur ratione cognationis spiritualis contractæ, cum altero conjugee. Sed merito eos refellit Sanchez, f aliique, quia Commissario solum conceditur dispensatio ad petendum debitum, quando impedimentum supervenit ex Affinitate orta ex copula illicita: at cognatio spiritualis nullo modo dicitur Affinitas. Quare à diversis non potest fieri illatio. Neque dicas, concessio majori, intelligitur concessum minus, id enim verum habet, quando minus continetur in majori, non vero, quando est diversum.

a Supra Tr. 1. c. 12. §. 3.

b Font. l. 8. c. 12. n. 9. Sanc. l. 8. matr. d. 12. n. 15. Casp. de spons. d. 4. p. ult. §. 1. nu. 16. c. G. Hurt. d. 2. 6. diff. 2. n. 8. de matr. d. Meroll. T. 3. d. 7. de Jurisd. Vic. c. 6. a nu. 128.

e Rodriq. & Villalob. apud Ba. di. de Bull. Cr. p. 3. tr. 3. c. 5. nu. 2. f Sanc. l. 8. matr. d. 15. nu. 13. Trull. a. pud Bard. & ipse Bard. l. c.

5. Religiosi privilegiati, quales sunt, qui communicant cum nostris Privilegiis possunt in prædicto casu Affinitatis supervenientis dispensare ad petendum; etiam post ablata vivæ vocis oracula, quia hoc Privilegium habetur per Bullam, ut fusc probat Thomas & Hurtadus, idem dicens de dispensatione ad petendum debitum ab eo, qui cum Voto simplici Castitatis Matrimonium celebravit.

6. Duo adverte. Primò, pro nostris requiri, ut communicationem hujus Privilegii concedat Pater Generalis, vel Provincialis, ita enim id restrinxit nobis idem P. Generalis.

7. Secundò. Dispensationem hanc posteriorem ad petendum debitum ab eo, qui cum dicto Voto iavit Matrimonium non posse dispensari à Commissario Cruciatæ, quia hoc ipsi nullibi conceditur.

8. Quæres. Potestne Episcopus? Respondeo, negat Gaspar b Hurtadus, quia id esset h. G. (inquit) dispensare in Voto Castitatis, quoad aliquem actum, ad quem non se extendit Episcopi potestas, quia Votum Castitatis est Summo Pontifici reservatum. Sed profecto affirmandum, puto, idque saltem ex consuetudine, ut i alibi dixi, (quem locum recolere, i L. 3. non erit inutile, quia ad rem multa) idem que docet merito Castropalaus. k

CAPUT VII.

De causis dispensandi in impedimentis Matrimonii.

§. I.

Præmittuntur aliqua de his causis in universum.

1. **A**D Dispensationem quamcumque requiri causam rationabilem, & que proportionatam, sæpè diximus in casu cum Sanchez, l aliique, qua deficiente, dispensatio ab Inferiore in lege Superioris facta, illicita est & nulla; sed in valida, licet illicita, si fiat (ut etiam si à te petatur) a Superiore, vel ab Inferiore in propria lege.

2. Et quidem Cajetanus n peccare mortaliter ait Superiorem, si sine causa dispenset in sua, vel Prædecessoris lege, nisi parvitas materiae

tenet

g. Th. H. p. 2. m. q. 11. l. 1. an. 1. 1193. G. Hurt. d. 2. 6. matr. diff. 2. n. 1. Lett. n. 1. Resp. 2. art. 5. l. c. n. 3. l. c. n. 3. k Casp. de spons. d. 4. p. ult. §. 1. n. 17. l. Sanc. l. 8. matr. d. 15. nu. 13. n. Cajet. m. n. m. l. c. n. 17.

§. II.

De causis in particulari dispensandi in impedimentis Matrimonii.

1. Ad sex reduci hujusmodi causæ solent: g ad angustiam loci, ad Paupertatem, g Ap. Pyr- vel Incompetentiam dotis, ad grave pericu- rbum lum litis, vel Inimicitia, ad aratem exceden- Conrad. in tem foeminae, ad conservationem familiae Il- praxi l. 7. lustris, quo reducuntur merita in Ecclesiam c. 2. & personæ petentis dispensationem, ad infamiam foeminae periculum, vel gravis scandali Trid. ses. timorem; ad largam eleemosynam. Nonni- 24. c. 5. hil explicationis addamus singulis. Sanc. l. 8. d. 19. Dia- nam p. 8. tr. 3. ref. 93

Angustia loci.

2. Si mulier in loco, in quo habitat, ob e- jus angustiam virum sibi non consanguine- um, vel affinem paris conditionis, cui possit nubere, non inveniatur, est sufficiens causa, ob quam Pontifex dispense, ut dicta mulier nubat cum consanguineo, vel Affine.

3. Notanda autem hic sunt quinque. Primò, Ad verificandam hanc causam, satis est, si consideretur proprium oppidum, ubi mulier degit, quia molestum est mulieri, relinquendo suos, nuptias extra suum oppidum, etiam in loco vicino, conquirere. Suburbia tamen, nisi fortè per unum circiter milliare distent, non essent extra propriam Civitatem, ut notavit Conradus. h

4. Secundò, In numerosa Civitate, difficile est, non invenire parem, qui non sit conjunctus cum muliere, facile in minus frequenti oppido, nam propterea additur aliquando in Brevi dispensationis modo ejusmodi oppidum non excedat numerum trecentorum seculariorum) licet fateatur, non semper addi, quia non potest negari, aliquando, etiam in loco frequenti parem mulieris, qui conjunctus non sit, nequaquam inveniri.

5. Tertiò, Ut expendantur, an in aliquo loco inveniatur vir non conjunctus paris conditionis cum foemina, expendenda prudenter sunt qualitates, & conditiones personarum. Nam Primò, debent semper excludi conjugati, Religiosi, ordinati in Sacris, hi enim utpotè impediti, non possunt cadere in

V v con-

terix excuset; sed tamen regulariter solum venialiter peccare, tum Superiorem, tum subditum sine causa eam petentem, tenent alii, a Sanc. l. 8. sentiturque a Sanc. Valent. Suarez, aliiq; apud d. 18. n. 7. Dianam, qui addit, ea jam obtenta uti, ne & ap. Dia. peccatum quidem veniale esse; (excipe, nisi p. 1. tr. 10. ad sit scandalum, & grave damnum aliorum, de legib. res. quale esse, ait b. Sanchez, alios nimis gravari 31. & ref. ex eo, quod alii absque causa, lege solvendi 35. & la- tributa liberarentur.

3. Nota tria. Primò, nisi expressè dispensans dicat, se sine causa dispensare, semper intelligitur dispensare cum causa, quia non potest b. Sanc. l. c. sumus praesumere, nisi clarè constet, peccatum alterius.

4. Secundò, Qui potens dispensare in lege Superioris, dispensat prudenter, puta cum morali præcognitione causæ, & circumstantiarum, putans bona fide, se habere causam dispensandi, cum tamen causa non adsit, validè concedit dispensationem ex Sanc. c. aliisque; tunc enim credendum est, ad tollendos scrupulos, ratam fieri à Superiore dispensationem, sed invalidam hanc dispensationem docet esse Castrop. d. aliiq; quia bona fides excusat à peccato, sed non dat actui valorem. Utraque sententia mihi probabilis apparet.

5. Tertiò, Si Pontifex committat Episcopo d. Castrop. l. v. g. ut dispense, præcognita veritate causæ; c. 8. 2. n. 5. Episcopus verò sine ejusdem causæ præcognitione, atq; adeò imprudenter dispense, cum tamen in rei veritate adsit causa sufficiens, invalidam eam dispensationem esse, contendit c. Pont. l. 8. Pontius, & quia, si causa cognita non est, movere dispensationem non potest; & sic dispensatio esset facta ab inferiore sine causa, atque adeò nulliter. At f. Sanc. distinguit; si enim (ait) commissio sic habeat: Dispenses, si preces veritate nitantur; valida erit valde probabiliter in foro Conscientiæ dispensatio, quia jam adest re vera causa, ut supponimus, c. 5. 2. n. 5. quamvis in foro externo, si causa notoria non esset, judicaretur nulla. Si verò commissio sic, vel simili modo se habeat: si per diligentem examinationem inveneris preces veritate niti, invalida erit dispensatio, quia tunc illa præcognitio causæ requiritur, ut forma necessaria ad dispensationis valorem. Sanè, nec Pontium, nec Sanchez improbabilitatis damnare audeo. His præmissis accedamus propius ad nostra.

Tamburinus de Sacramentis.